

Helse- og omsorgsdepartementet

19.9.25

Høringssvar fra Personskadeforbundet LTN :

«Rett til å ha med andre personer når det blir gitt helse- og omsorgstjenester»

Personskadeforbundet støtter forslaget om å tydeliggjøre pasienters rett til å ha med seg en støtteperson. Vi vet hvor viktig det kan være for både trygghet, forståelse og da også kvaliteten på behandlingen. Erfaringene fra pandemien viste tydelig at manglende rett til å ha med seg pårørende/en støtteperson kan skape unødvendig utrygghet og belastning.

Hvorfor dette er viktig

- **Sårbare grupper:** Mange av våre medlemmer lever med varige skader og følger av ulykker. Flere har nedsatt kognitiv funksjon, kommunikasjonsutfordringer eller komplekse medisinske behov. For dem kan en kjent støtteperson være avgjørende for å forstå informasjon, samarbeide med helsepersonell og føle seg trygge. Uten støtteperson kan undersøkelser ta lenger tid, gi mer stress eller i verste fall kreve unødig bruk av tvang.
- **Trygghet og pasientsikkerhet:** En støtteperson kan hjelpe med å stille de riktige spørsmålene, minne om viktige opplysninger og sikre at pasienten får med seg det som blir sagt. Dette bidrar til bedre beslutninger og færre misforståelser.
- **Lik praksis:** Vi har sett store forskjeller i hvordan sykehus og kommunale tjenester håndterer dette. Det bør ikke være tilfeldig om du får ha med en støtteperson – det skal være en tydelig rettighet.

Hva vi mener bør presiseres

1. **Høy terskel for avslag:** Unntak bør bare gis når det er helt nødvendig for forsvarlig helsehjelp – ikke på grunn av praktiske forhold som plassmangel.

2. **Skriftlig begrunnelse:** Dersom støtteperson nektes, bør det alltid gis en skriftlig begrunnelse. Det gir en begrunnelse, åpenhet og mulighet til å klage.
3. **Kostnader ved bruk av assistent for sårbare personer:** For at dette skal være en reell mulighet for mennesker med lavere kommunikativ kompetanse eller ferdigheter trengs det en presisering og klargjøring på kostnadene knyttet til å ha med andre personer. Dette spesielt dersom en har med helsepersonell fra kommunehelsetjeneste til spesialisthelsetjenesten. Her er det mye uklarheter. Det må presiseres at det offentlige dekker lønn og de påfølgende utgiftene assistentene har ved disse oppholdene (dvs reise,kost,losji) og at dette ikke skal belastes bruker eller pårørende.

Oppsummering

Å ha med en støtteperson er ofte avgjørende for trygghet, medvirkning og kvalitet på helsehjelpen. Vi støtter forslaget og mener de presiseringene over vil gjøre lovendringen tydeligere og mer praktisk gjennomførbar.

Med vennlig hilsen

Personskadeforbundet

Marie Brattbakk

Styreleder

Birte Sand Rismyhr

Seniorrådgiver

